

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI
JAHON ADABIYOTI VA QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIK KAFEDRASI

**“SHARQ MUMTOZ POETIKASI
MUAMMOLARI:
NAVOIY VA RUMIY”**

*mavzusidagi xalqaro ilmiy-nazariy
konferensiya materiallari
2025-yil, 22-aprel*

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND
INNOVATIONS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
ALISHER NAVAI TASHKENT STATE UNIVERSITY
OF UZBEK LANGUAGE AND LITERATURE
DEPARTMENT OF WORLD LITERATURE AND
COMPARATIVE LITERATURE

*Proceedings of the international
scientific-theoretical conference titled*

**“ISSUES IN ORIENTAL CLASSICAL
POETICS: NAVO'I AND RUMI”**

April 22, 2025

Toshkent
“Nurafshon business”
2025

UO'K 845.711.05

KBK 133.585.3

“Sharq mumtoz poetikasi muammolari: Navoiy va Rumiy” mavzusidagi xalqaro ilmiy-nazariy konferensiya materiallari. – Toshkent: Nurafshon business, 2025. – 1016 b.

ISBN 978-9910-8871-6-1

Mas’ul muharrir:

Shuhrat Sirojiddinov,

filologiya fanlari doktori, akademik

Tahrir hay’ati:

Shuhrat Sirojiddinov (O‘zbekiston), Münevver Tekcan (Turkiya), Uzoq Jo‘raqulov (O‘zbekiston), Agnieska Vojta (Germaniya), Nozliya Normurodova (O‘zbekiston), Rukhsana Iftikhar (Pokiston), Almaz Ulviy (Ozarbayjon), Suvon Meli (O‘zbekiston), Sergey Nikonorov (Rossiya), Akibatxan Ismanova (Qirg‘iziston), Makpal Orazbek (Qozog‘iston), Aleksey Pilev (Rossiya), Nurboy Jabborov (O‘zbekiston), Shafiqa Yorqin (Afg‘oniston), Amir Ne‘mati Lima‘i (Eron), Nafas Shodmonov (O‘zbekiston), Rakymjan Turysbek (Kazakhstan), Dilmurod Quronov (O‘zbekiston), Gulnoz Xalliyeva (O‘zbekiston), Dilnavoz Yusupova (O‘zbekiston).

Sharq-islom madaniyatining ikki buyuk vakili – Alisher Navoiy va Jaloliddin Rumiy ijodi badiiyati, tarixiy-tipologik xossalarini ilmiy-nazariy tadqiq etishga qaratilgan “Sharq mumtoz poetikasi muammolari: Navoiy va Rumiy” mavzuidagi mazkur konferensiya materiallari ulkan geografik ko‘lami, tipologik talqinlari, tahliliy xulosalari bilan o‘ziga xosdir. To‘plam to‘rt bo‘limdan tashkil topgan. Har bir bo‘lim o‘zicha mustaqil ilmiy muammoni aks ettirishi bilan birga, Navoiy va Rumiy poetikasi sathida o‘zaro umumlashadi, jahon adabiyoti, qiyosiy adabiyotshunoslik, tarixiy hamda nazariy poetika, hozirgi adabiy jarayon muammolarini aks ettirishi bilan ma’naviy-ma’rifiy, badiiy-estetik ahamiyat kasb etadi.

Ilmiy to‘plam adabiyot nazariyasi, adabiy tanqid, adabiyot tarixi, qiyosiy adabiyotshunoslik, tarjima nazariyasi, tarjimashunoslik bilan shug‘ullanayotgan doktorant, tayanch doktorantlar; magistrant va bakalavriyat bosqichi talabalari, shuningdek, badiiy adabiyot masalalari bilan qiziquvchilar uchun mo‘ljallangan.

To‘plam Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Ilmiy-texnik kengashining 2025-yil 3-apreldagi yig‘ilishi qaroriga asosan nashrga tavsiya etilgan.

**Mualliflar qarashlari tahririyat nuqtayi nazaridan
farqlanishi mumkin.**

© “Nurafshon business”, 2025.

UDC 845.711.05

KBK 133.585.3

Proceedings of the International Scientific-Theoretical Conference on the topic "Issues in Oriental Classical Poetics: Navoi and Rumi" – Tashkent: Nurafshon Business, 2025. – 1016 pages.

ISBN 978-9910-8871-6-1

Editor-in-Chief:

Shuhrat Sirojiddinov,

Doctor of Philological Sciences, Academician

Editorial Board:

Shuhrat Sirojiddinov (Uzbekistan), Münevver Tekcan (Turkiye), Uzoq Jo'raqulov (Uzbekistan), Agnieszka Wojta (Germany), Nozliya Normurodova (Uzbekistan), Rukhsana Iftikhar (Pakistan), Almaz Ulviy (Azerbaijan), Suvon Meli (Uzbekistan), Sergey Nikonorov (Russia), Akibatkhon Ismanova (Kyrgyzstan), Makpal Orazbek (Kazakhstan), Aleksey Pilev (Russia), Nurboy Jabborov (Uzbekistan), Shafiqo Yorqin (Afghanistan), Amir Ne'mati Lima'i (Iran), Nafas Shodmonov (Uzbekistan), Rakymjan Turysbek (Kazakhstan), Dilmurod Quronov (Uzbekistan), Gulnoz Khal-liyeva (Uzbekistan), Dilnavoz Yusupova (Uzbekistan).

The present conference proceedings, titled "Issues in Oriental Classical Poetics: Navoi and Rumi" focus on the scholarly and theoretical exploration of the artistic, historical, and typological dimensions of the works of two eminent figures of Eastern-Islamic culture – Alisher Navoi and Jalaluddin Rumi. With its broad geographical scope, comparative perspectives, and analytical insights, the collection offers a unique contribution to the field. The volume is organized into four sections. Each section explores a distinct scholarly issue while also highlighting the shared poetic features and mutual influences in the works of Navoi and Rumi. The discussions extend to themes in world literature, comparative literary studies, historical and theoretical poetics, and contemporary literary discourse, contributing to both intellectual and aesthetic understanding.

This collection is intended for doctoral and postgraduate researchers, as well as master's and undergraduate students in fields such as world literature, literary theory, literary criticism, comparative literature, translation theory, and translation studies. It may also be of interest to anyone engaged in the study of artistic literature.

The publication was recommended by the Scientific and Technical Council of Alisher Navoiy Tashkent State University of Uzbek Language and Literature on April 3, 2025.

The views expressed in the articles do not necessarily reflect those of the editorial board.

© "Nurafshon business", 2025.

MUNDARIJA

1.	<i>Shuhrat SIROJIDDINOV.</i> IKKI BUYUK – IKKI TURK (<i>Kirishso'z ornida</i>)	15
 I SHO'BA NAVOIY VA RUMIY: BADI'YAT VA TIPOLOGIYA 		
2.	<i>Узоқ ЖЎРАҚҲҲОВ.</i> МУМТОЗ ПОЭТИКАДА “ИДЕАЛ ОБРАЗ” МУАММОСИ	20
3.	<i>Қозоқбой ЙЎЛДОШ.</i> “ЛАЙЛИ ВА МАЖНУН” ДОСТОНИДА РУҲИЯТ ТАСВИРИ	48
4.	<i>Сувон МЕЛИ.</i> “ХАМСА”ДА МУАЛЛИФ “МЕН”И	57
5.	<i>Gulnar Agig JAFARZADE.</i> THE INFLUENCE OF RUMI ON ALISHER NAVAI'S PERSIAN RUBAIYAT	68
6.	<i>Münevvər TEKCAN.</i> ALI SHIR NAVA'I'S IMPACT ON THE TIMURID RENAISSANCE	79
7.	<i>Сергей НИКАНОВ.</i> К ВОПРОСУ О ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ЗНАЧИМОСТИ ЭПИТЕТОВ В СБОРНИКЕ “СОКРОВИЩНИЦА МЫСЛЕЙ” АЛИШЕРА НАВОИ	90
8.	<i>Мақсуд АСАДОВ.</i> НАВОИЙ АСАРЛАРИДА ИЖОД ВА ИЖОД АҲЛИ ТАЛҚИНИ	99
9.	<i>Шоира АҲМЕДОВА.</i> АЛИШЕР НАВОИЙ ВА ЖАЛОЛИДДИН РУМИЙ МАКТУБЛАРИ ҲАҚИДА	107
10.	<i>Гулноз ХАЛЛИЕВА, А. ЮСУПОВА.</i> ЕВРОПАДА РУМИЙШУНОСЛИК ВА СУЛТОН ВАЛАДНИНГ БУЮК БРИТАНИЯДА САҚЛАНАЁТГАН АСАРЛАРИ ХУСУСИДА	116

	<i>Оразбек МАҚПАЛ, Айнұр АНАПИНА.</i>	
11.	ӘДЕБИЕТТЕГІ ИНТЕРМӘТІНДІЛІК: АБАЙ ШЫҒАРМАЛАРЫНЫҢ ӘЛІШЕР НАУАИМЕН САБАҚТАСТЫҒЫ	121
	<i>Сайфиддин РАФИДДИНОВ.</i>	
12.	НАВОЙИ ВА РУМИЙ ИЖОДИНИНГ ҚИЁСИЙ ЎРГАНИШ МАММОЛАРИ	128
	<i>Dilnavoz YUSUPOVA.</i>	
13.	MAVLONO JALOLIDDIN RUMIY VA ALISHER NAVOIY ASARLARIDA SAMARQAND TALQINI	137
	<i>Илҳом ҒАНИЕВ.</i>	
14.	ЖАЛОЛИДДИН РУМИЙ ВА АЛИШЕР НАВОЙИ АСАРЛАРИДА ИНТЕРТЕКСТУАЛЛИК	146
	<i>Islamjon YAKUBOV.</i>	
15.	JALOLIDDIN RUMIY MEROSI VA ZAMONAVIY O'ZBEK ROMANCHILIGI	153
	<i>Gulbahor ASHUROVA.</i>	
16.	TARIXIY SHAXS TASVIRI: NAVOIY OBRAZI	162
	<i>Qahramon TO'XSANOV, Muhammadamin JURAQULOV.</i>	
17.	RUMIY VA NAVOIY IJODIDA ILM-MA'RIFAT TALQINI	170
	<i>Mahmadiyor ASADOV.</i>	
18.	HOMO POETIKUS KONSEPSIYASI: NAVOIY VA RUMIY	174
	<i>Sobit AVEZOV.</i>	
19.	BOQIYLIKKA DAXLDOR BITIKLAR	174
	<i>Адҳамбек АЛИМБЕКОВ.</i>	
20.	АЛИШЕР НАВОЙИНИНГ ТУРКИЯЛИК ШОГИРДИ	182
	<i>Насиба БОЗОРОВА.</i>	
		187
21.	ҲАЗРАТИ МАВЛОНОНИНГ “МАЖОЛИСИ САБЪА” (“ЕТТИ МАЖЛИС”) АСАРИДА НАЪТ	191
	<i>Yulduz ZIYAYEVA.</i>	
22.	“OSHIQ-MA'SHUQA-RAQIB” OBRAZI GENEZISI	198
	<i>Olmos XURRAMOV.</i>	
23.	ALISHER NAVOIYNING “HOLOTI PAHLAVON MUHAMMAD”DA TARIXIY HAQIQAT IFODASI	205
	<i>Hasamuddin HAMDARD.</i>	
24.	AMIR ALISHER NAVOIYNING HEROT MAKTABINING TUSHUNCHALARINI TEMURIYLAR SIYOSATIGA O'TKAZISHDAGI ROLI	210

25.	<i>Leyla HƏSƏNOVA.</i> AZƏRBAYCAN ƏDƏBİYYATINDA ROMANTİZM	220
26.	<i>Marifat RAJABOVA, Madina IBOTOVA.</i> RUMİY VƏ NAVOIY LIRIKASIDA KÖ'NGİL METAFORASI	226
27.	<i>Sherxon QORAYEV.</i> MAVLAVİY "GİRDİ DARVESHLAR"NING RAQSU SAMO' MAJLISLARI	231

II SHO'BA SHARQ ADABIYOTIDA POETIKA MUAMMOLARI

28.	<i>Улугбек ХАМДАМ.</i> ГЛОБАЛ ДУНЕДАГИ ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗЛАР	244
29.	<i>Zafer TOPAK.</i> ALİ ŞİR NEVÂÎ'NİN TÜRKÇE DİVANLARINDAKİ ŞİİRLE İLGİLİ BENZETMELER VE BUNLARIN ŞAİRİN POETİKASINA KATKILARI	254
30.	<i>Gulnoz XALLIYEVA, Adiba MA'DIYEVA.</i> ZAMONAVİY O'ZBEK VA NEMIS SHE'RIYATIDA BAHOR OBRAZINING BADIİY TALQINI	266
31.	<i>Dilrabo QUVVATOVA.</i> MUMTOZ POETIKADA MASNAVIYGA OID QARASHLAR TALQINI	275
32.	<i>Вусала НАСИБОВА.</i> КОМПЛЕКС НОВРУЗОВСКИХ ОБРЯДОВ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ	279
33.	<i>Диляра ХАЛИЛОВА.</i> К ВОПРОСУ О МЕЖКУЛЬТУРНОМ ПОТЕНЦИАЛЕ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ТЕКСТОВ НАВОИ И ПУШКИНА В ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА	285
34.	<i>Оразбек МАҚПАЛ, Әнуар ЗЕРДЕ.</i> НҮРЛАН МӘУКЕНҰЛЫ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ АБАЙ ДӘСТҮРІ	289
35.	<i>Олим ОЛТИНБЕК.</i> РАУФ ПАРФИ ШЕЪРЛАРИНИНГ ВАЗН ХУСУСИЯТЛАРИ	297
36.	<i>Farhad RAHİMİ.</i> FERAĞÎ'NİN MİFTAHU'L-LÜGAT SÖZLÜĞÜNÜN DÜZENİ VE EL YAZMASI ÜZERİNE	312

37.	<i>Orzigul HAMROYEVA.</i> QOʻFIYAGA OID BIRLIK LARNING QIYOSIY TAHLILI	325
38.	<i>Ainisa AKMATOVA, Makhlie NAZAROVA</i> THE SPECIFIC PECULIARITIES OF THE EMAGE "WOMAN" IN THE EPIC MANAS AND IN ALISHER NOVOIY'S WORKS	333
39.	<i>Тоғжол НОҒОВ.</i> АЛИШЕР НАВОИЙ БОРЛИҚ ФАЛСАФАСИДА КОСМОС, МАКОН ВА ЗАМОН ТАЛҚИНИ	341
40.	<i>Rustam SHARIPOV.</i> MAHMUDHO'JA BENBUDIY VA ABDURAUF FITRATNING MILLIY DAVLATCHILIK HAQIDAGI QARASHLARI	353
41.	<i>Feruza BURXANOVA.</i> BADIY SO'Z JILOSI	370
42.	<i>Ольга ЧИЖИКОВА, Ирина ЯНОВСКАЯ.</i> ЧЕРТЫ КОСМИЗМА В СТИХОТВОРЕНИИ НИКОЛАЯ КЛЮЕВА "БЕЛАЯ ИНДИЯ" И В НЕКОТОРЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЯХ ВОСТОЧНЫХ АВТОРОВ	377
43.	<i>Komiljon HAMROYEV.</i> SHARQ NIHOYATLARINING TIPOLOGIK XUSUSIYATLARI	386
44.	<i>Ҳилуффар УМАРОВА.</i> УЛЖАС СУЛАЙМОНОВ ШЕЪРИЯТИ	393
45.	<i>Zebiniso BEKMURADOVA.</i> PAREMIYADA XIJAZM	399
46.	<i>Азамат ХАЙРУЛЛАЕВ.</i> НОРМУРОД НОРҚОБИЛОВ ҲИКОЯЛАРИДА ОНОМАСТИКА	404
47.	<i>Салават АЮПОВ.</i> ОТЗВУКИ РУССКОЙ КЛАССИКИ В ЧЕХОВСКОМ ЭТЮДЕ "БЕЗНАДЕЖНЫЙ"	422
48.	<i>پوهنپار امرالله محمدی</i> بررسی زبان شناسانه استعاره مفهومی عشق در اشعار فارسی نوایی	429
49.	<i>Tozagul MATYOQUBOVA.</i> G'AFUR G'ULOM SHE'RIYATIDA LIRIK QAHRAMON VA KECINMANING POETIK IFODASI	437
50.	<i>Ирина ЯНОВСКАЯ, Ольга ЧИЖИКОВА.</i> СКУЛЬПТУРНЫЕ ОБРАЗЫ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ А.С.ПУШКИНА	445

51.	<i>Шохрат Нусрат МАМЕДОВА.</i> ЭТНОКУЛЬТУРНАЯ СЕМАНТИКА ДЕТСКИХ ДРАМ МИРВАРИД ДИЛЬБАЗИ	453
52.	<i>Umida ABDULLAYEVA.</i> "SHAYX SAN'ON" QISSASIDA USTOZ-SHOGIRD MASALASI	466
53.	<i>Yorqinoy NASIRDINOVA.</i> ALISHER NAVOIY OBRAZI FRANSUZ ADABIY VA TARIXIY TAFAKKURIDA	470
54.	<i>Sayid Nurulloh AMINYOR.</i> ALISHER NAVOIY MA'RIFATNING PORLOQ QUYOSHI	478
55.	<i>Otabek BABAYEV, Munisa BOLTAYEVA.</i> ÜBERSETZUNGSMETHODE VON TECHNISCHEN TEXTEN	491
56.	<i>Нуриддин УБАЙДУЛЛАЕВ.</i> "ТАНАЗЗУЛ" РОМАНИДА МУСУЛМОНҚУЛ МИНГБОШИ ОБРАЗИ	496
57.	<i>Matluba MAMADIYAROVA.</i> "ALPOMISH" VA "BEOVULF" EPOSLARIDA AYOL FENOMENI	503
58.	<i>Mahbuba QARSHIYEVA.</i> ALISHER NAVOIY: MATNSHUNOSLIK VA MANBASHUNOSLIK	508
59.	<i>Feruza SAPAYEVA.</i> MAXTUMQULI ASARLARINING TURKIY TILLARDAGI TARJIMALARI VA ULARNING TADQIQI	514
60.	<i>Bahor SHUKUROVA.</i> BADIIY ADABIYOTDA RAMZIY OBRAZLAR TALQINI	522
61.	<i>Nodira SAIDOVA.</i> "NAVOIY VA ILOHIYOT"DA "GERMENEVTIK DOIRA"DAN FOYDALANISH	530
62.	<i>Sevinchoy YOQUBOVA.</i> XX ASR BOSHLARI O'ZBEK SHE'RIYATINING YANGILANISH OMILLARI	534
63.	<i>Нилуфар ДИЛМУРОДОВА.</i> АСАД ДИЛМУРОД ЭССЕЛАРИНИНГ ГЕНЕТИК АСОСЛАРИ, УЛАРДА МУАЛЛИФ ИФОДА УСЛУБИ ВА БАДИИЙ- ЭСТЕТИК КОНЦЕПЦИЯСИ	541
64.	<i>Nodira XUDOYNABAYEVA.</i> JALOLIDDIN RUMIY VA ALISHER NAVOIY JAHON ADABIYOTI KONTEKSTIDA	547

65.	<i>Maftuna NORQULOVA.</i> "HALI HAYOT BOR..." QISSASIDA QAHRAMON KONSEPSIYASI	552
66.	<i>Dilnavoz BOYZOQOVA.</i> "YUSUF VA ZULAYHO" QISSASIDA OBRAZ TALQINI	560
67.	<i>Махфуззоҳон ХОМИДОВА.</i> "БАДОЙИЪ УЛ-БИДОЯ" ДА ИНТЕРТЕКСТУАЛЛИК	568

III SHO'BA NAVOIY VA RUMIY IJODIDA MA'RIFAT VA MILLIYAT MASALALARI

68.	<i>Nafas SHODMONOV.</i> "LAYLI VA MAJNUN" DOSTONI SYUJETI VA G'OYASINI SHAKLLANTIRGAN BA'ZI OMILLAR	578
69.	<i>DR. KEMAL YAVUZ ATAMAN.</i> OSMANLI DEVLETİ'NİN MANEVİ VE HAKİKİ MÜESSİSİ MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN-İ RÛMÎ	584
70.	<i>G'ayrat MURODOV, Shahlo SA'DULLAYEVA.</i> MURSHID VA MURID MUNOSABATI	592
71.	<i>Нусратулло ЖУМАХЎЖА.</i> ЖАЛОЛИДДИН РУМИЙ "МАСНАВИЙИ МАЪНАВИЙ" АСАРИНИНГ КИРИШ ҚИСМИ МАЗМУНИГА ЧИЗГИЛАР	602
72.	نویسنده: پروفسور دکتر فضل الرحمن فقیہی ہروی نقش امیر علیشیر نوابی در تمدنآفرینی دورہ تیموریان ہرات	607
73.	<i>Darmonoy O'RAYEVA.</i> RUMIY VA HOZIRGI O'ZBEK SHOIRLARI IJODIDA DUNYO TA'RIFI	619
74.	<i>Ulkar BAKHSHIYEVA.</i> THE ARTISTIC-AETHETIC FEATURES OF THE MYTHOLOGICAL APPROACH IN NIZAMI GANJAVI'S POEM "ISKANDARNAME" (IN THE CONTEXT OF LEGENDS RELATED TO KHIDR)	624
75.	بشیر احمد قرداش هصالح	634
76.	<i>Odiljon AVAZNAZAROV.</i> NAVOIY DOSTONLARIDA "QADAM" METAFORASI	642

	<i>Toji NOROV.</i>	
77.	ALISHER NAVOIY FALSAFIY MEROSINING ILOHIY-MA'RIFIY VA MAFKURAVIY ASOSLARI	649
	<i>Saodat MUMINOVA.</i>	
78.	AQL VA IDROK O'RTASIDAGI MUVOZANAT	662
	<i>Мустафа БАЙЭШАНОВ.</i>	
79.	“ПЯТЕРИЦА” НАВОИ В СОКРОВИЩНИЦЕ МИРОВОЙ ЛИТЕРАТУРЫ	667
	<i>زینب نوروز علی ؛ شادمحمد سہاک</i>	
80.	جاہگاہ عقل در اشعار امیر نظام الدین علیشیر نوایی	671
	<i>Usmon QOBILOV.</i>	
81.	ON THE INTERPRETATION OF THE TRUE OF HUMANITY AND THE UNIVERSE IN ARTISTIC CREATIVITY	678
	<i>دکتر نورالرحمن ناصح</i>	
82.	انسان کامل و انسان شناسی از نظر علی شیر نوایی و مولانا با رویکرد تطبیقی	687
	<i>Адҳамбек АЛИМБЕКОВ.</i>	
83.	АЛИШЕР НАВОИЙ ҲАҚИДА ТУРК ДОСТОНИ	693
	<i>Hamza ATEŞ, Kemal ATAMAN.</i>	
84.	MAVLONO JALOLIDDIN RUMIY ASARLARIDA IJTIMOİY O'ZGARISHLAR	700
	<i>Мавжуда НУРИДДИНОВА.</i>	
85.	“БОР КИТОБИ, ЛЕК ПАЙҒАМБАР ЭМАС...”	710
	<i>Shohista NIYOZOVA.</i>	
86.	MILLIY QADRIYATNING TAMAL TOSHI	720
	<i>Duygu KOCA.</i>	
87.	ALİ ŞİR NEVÂÎ'NİN ESERLERİNDE AHLAKİ DEĞERLER	727
	<i>Iroda ISHONXANOVA.</i>	
88.	XX ASR 40-YILLARIDA NAVOIYSHUNOSLIK	734
	<i>Ойдин ТУРДИЕВА, Ойша ШУКУРОВА.</i>	
89.	РУМИЙ ҒАЗАЛЛАРИДА ТИНЧЛИК ҒОЯСИ ТАЛҚИНИ	734
	<i>Nargiza SHOALIYEVA.</i>	
90.	RUMIY VA NAVOINING ISHQQA OID QARASHLARI	741
		747

IV SHO'BA
NAVOIY VA RUMIY
YOSH TADQIQOTCHILAR TALQINIDA

91.	<i>Malika SUYUNOVA.</i> HAMZA VA XALQ TEATRI	766
92.	<i>Laylo TO'YCHIYEVA.</i> "ULISS" ROMANIDA TRAGIK VAZIYAT XRONOTOPI	772
93.	<i>Nilufar HAITOVA.</i> HAMID OLIMJON – NAVOIYSHUNOS	777
94.	<i>Shaxnoza TURSUNOVA.</i> SIZIF OBRAZI: TURFA TALQINLAR	781
95.	<i>Madina VAHOBOVA.</i> "NAVOIY KIRMAGAN UYLAR QORONG'U"	786
96.	<i>Sayohat ARZIQULOVA.</i> FATMA SHENGIL SUZAR IJODIDA RUMIY AN'ANALARI	794
97.	<i>Osiyo SIDDIQOVA.</i> KOMIZM XUSUSIDA BIR-IKKI SO'Z	802
98.	<i>To'lg'anoy QULJANOVA.</i> ASQAR MAHKAM IJODIDA RUMIYONA OHANGLAR <i>Sabinabonu BERDIYEVA.</i>	810
99.	"ADABIYOTSHUNOSLIK LUG'ATI"NING ELEKTRON MOBIL ILOVASINI YARATISH XUSUSIDA	815
100.	<i>Huriniso MENGLIYEVA.</i> DUNYONING AZALIY SAVDOSI	819
101.	<i>Баҳодур ЖОБЛИЕВ.</i> УНИВЕРСАЛ ОБРАЗЛАР КЎЛАМИ	825
102.	<i>Zilola JO'RAYEVA.</i> NAVOIY VA RUMIY ASARLARIDA TASAVVUF TIMSOLLARI	829
103.	<i>Diyora O'KTAMOVA.</i> ALISHER NAVOIY FARDLARINING O'RGANILISHI	834
104.	<i>Hediye Zeynep KÖŞEK.</i> ALİ ŞİR NEVÂİ VE MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN RUMÎ'NİN ESERLERİNDE TAKVÂ	839
105.	<i>Selenay ŞAHİN.</i> ALİ ŞİR NEVÂİ VE MEVLÂNÂ'NIN SANATSAL VE DÜŞÜNSEL YAKLAŞIMLARININ MİMARİ ESERLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SOSYO-KÜLTÜREL BİR DEĞERLENDİRME	849

	<i>Nodirjon G'AFUROV, Shahnoza YO'LDOSHEVA.</i>	
106.	NAVOIY "XAMSA"SI VA RUMIY "NAYNOMA"SIDA "NAY" TIMSOLI	856
	<i>Noila ROXATALIYEVA.</i>	
107.	"DEVONA" VA "JUNUN" TUSHUNCHALARI TALQINI	861
	<i>Sema DÜLGAR.</i>	
108.	ŞAİR FÂTİMA HANIM VE KÜTAHYA MEVLEVÎHÂNESİNE ETKİLERİ	866
	<i>İrem ERDEM.</i>	
109.	ALİ ŞİR NEVAÎ'NİN MUHAKEMETÜ'L-LUGATEYN ADLI ESERİNDE EŞANLAMLILIK	872
	<i>Dilfuza ISMOILOVA.</i>	
110.	"BİR AYOL HAYOTIDAN 24 SOAT" NOVELLASINING KOMPOZITSION TAHLILI	881
	<i>Beyza ÖZER.</i>	
111.	MÊKÂNDAN LÂMEKÂNA: ALİ ŞİR NEVAÎ VE MEVLÂNÂ	888
	<i>Ahmet Berat COŞKUN.</i>	
112.	MUHÂKEMETÜ'L-LUGATEYN'DE GEÇEN İŞ/HAREKET BILDİREN FİİLLER VE BU FİİLLERİN KUZEYBATI/KIPÇAK TÜRK LEHÇELERİNDEKİ GÖRÜNÜMLERİ	897
	<i>Aziz NORQULOV.</i>	
113.	"NASOYIM" PINJIDAGI UMR	910
	<i>Saodat FAYZIYEVA.</i>	
114.	JADID MATBUOTIDA NAVOIY IJODI TADQIQI	916
	<i>Jobir ISMATILLOYEV.</i>	
115.	MUNIS IJODIDA NAVOIY AN'ANALARI	924
	<i>Dovud XO'JAQULOV.</i>	
116.	NAVOIY VA RUMIY IJODIDA SABR TUSHUNCHASI	930
	<i>Nazokat G'OFUROVA.</i>	
117.	BİLGAMISH – BUYUK SHARQNING QADIM DURDONASI	934
	<i>Nargiza SHAMIYEVA, Jazira TULEGENOVA,</i>	
	<i>Nargiza XOLBOBOYEVA.</i>	
118.	COMPARATIVE STUDY OF MEANING EXPANSION AND NARROWING OF QUALITATIVE ADJECTIVES IN ENGLISH AND UZBEK	938
	<i>Go'zal OMONOVA.</i>	
119.	JALOLIDDIN RUMIY HIKOYALARIDA XULQ-ATVOR MASALASI	944
	<i>Madina TURSUNOVA.</i>	
120.	MARLO VA SHEKSPIR: IJODIY PARALLELLAR VA FARQLAR	949

121.	<i>Shodiya TURSUNALIYEVA.</i> "ABU RAYHON BERUNIY" DRAMASIDA FOJIAVIY VAZIYATLAR TALQINI	952
122.	<i>Gulzoda SAFAROVA.</i> ERKIN A'ZAMNING "ANOYINING JAYDARI OLMASI" HIKOYASIDA IDILLIYAVIYLIK	957
123.	<i>Nozima KARIMOVA.</i> YOVUZ BAHODIR O'G'LINING "YONAYOTGAN BUXORO" ROMANIDA TARIXIY HAQIQAT	964
124.	<i>Suhrobjon ZIYODOV.</i> YOSHLAR SHE'RIYATIDA NAVOIYGA MUROJAAT	970
125.	<i>Sherzod USMONOV.</i> ZEBO MIRZO SHE'RIYATIDA METAFORIK OBRAZLAR	977
126.	<i>Нармин БАБАЕВА.</i> ЭТИОЛОГИЧЕСКАЯ СЕМАНТИКА МИФОЛОГИЧЕСКИХ ОБРАЗОВ	983
127.	<i>Yüsra KARAÇA.</i> HZ. MEVLANA'NIN YOLU VE HAT SANATI	993
128.	<i>Lobar BERDIYEVA.</i> SHAVKAT RAHMON SHE'RIYATIDA RAMZIYLIK	999
129.	<i>Gulsevar MAMANOVA.</i> "YUSUF VA ZULAYHO": GENEZIS MASALASI	1006
130.	<i>Shahzoda VALIJONOVA.</i> NAVOIY E'TIROF ETGAN XAMSANAVIS	1014
131.	<i>Dilrabo HAYDAROVA.</i> O'ZBEK-TURK HIKOYALARIDA KOMIKLIK	1018
132.	<i>Saida DAVRONOVA.</i> ALISHER NAVOIY FAOLIYATINING O'ZBEKISTON KINOFOTOFONO MILLIY ARXIVI HUJJATLARIDA YORITILISHI	1022
133.	<i>Mirjalol SODIQOV.</i> "BUYUKLAR TUHFASI" – MUMTOZ ADABIYOT TARIXIGA DOIR TADQIQOT	1029
134.	<i>Muhayyo ISTAMOVA.</i> AYOL OBRAZI JOZIBASI	1036
135.	<i>Iroda ESHMURADOVA.</i> YANGI DARSLIKLAR HAQIDA	1041

136.	<i>Ruxsora UNAROVA.</i> AHMAD A'ZAM HIKOYALARIDA "JUMBOQ" TASVIRI	1048
137.	<i>Maftuna USMONOVA.</i> NAVOIYDA "SHOH" VA "GADO" TUSHUNCHALARI TALQINI	1052
138.	<i>Nigora TOSHMURODOVA.</i> FURQAT VA MA'RIFATPARVARLIK G'OYASI SHARIF YUSUPOV TALQINIDA	1057
139.	<i>Muxlisa ASHIRMATOVA.</i> NAVOIY VA RUMIY: MUSHTARAK DIDAKTIKA	1068
140.	<i>Dilnavoz NAJIMOVA.</i> MUMTOZ TURKIY ADABIYOTNI BOLALAR ONGIGA YETKAZISH AMALIYOTIGA DOIR	1074
141.	<i>Parvina NARZULLOYEVA.</i> XAMSA DOSTONLARIDA UCHRASHUV MOTIVINING O'RNI	1083
142.	<i>Roza QURBONOVA.</i> NAVOIY VA RUMIY ADABIY MEROSINING BOSHQA TILLARGA TARJIMASI VA CHET ELLARDA O'RGANILISHI	1090
143.	<i>Nigina FAYZULLAYEVA.</i> A.S.PUSHKIN VA F.M.DOSTOYEVSKIY ROMANLARIDA EPISTOLYAR JANRNING BADIY-ESTETIK FUNKSIYASI	1097
144.	<i>Ayşe ÖZTOKLU, Sümeyye ÇAĞLAR YILMAZ.</i> MEVLÂNÂ CELÂLEDDÎN RÛMÎ'NİN MESNEVÎ'SİNDE HZ. MUSA KISSASINDAN KESİTLER	1104

Malika SUYUNOVA,
tayanch doktorant
(ToshDO'TAU, O'zbekiston)

Doi. 10.52773/tsuull.conf.2025/QZXT8031

HAMZA VA XALQ TEATRI

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'zbek adabiyoti sahnasiga o'ziga xos go'zal uslubi bilan yonib kira olgan ijodkor Hamza Hakimzoda Niyoziy ijodida xalq teatrining ta'siri va ahamiyati xususida so'z boradi.

Kalit so'zlar: xalq teatri, drama, "Maysaraning ishi", xalq qo'shiqlari, qo'g'irchoq teatri.

Annotation. This article discusses the influence and importance of folk theater in the work of Hamza Hakimzoda Niyoziy, a writer who burst onto the Uzbek literary scene with his unique and beautiful style.

Keywords: folk theater, drama, "Maysara's work", folk songs, puppet theater

Xalq og'zaki ijodi, shuningdek, xalq qo'shiqlari ijodkor uchun bitmas-tuganmas ma'naviy ozuqa, uning asarlari uchun asosiy va asosli manba vazifasini bajargani sir emas. Asarlari jadid g'oyalari bilan sug'orilgan Hamza Hakimzoda Niyoziy ijodida ham xalqona ohanglarning o'ziga xos badiiy ifodasi namoyon bo'ladi. Ijodkorning xalq qo'shiqlariga, musiqasiga bu qadar oshno ekanligini akademik Laziz Qayumov uning bolalikdan xalq ijodiyoti na'munalariga, ashula-yu musiqaga ulkan muhabbat qo'rganligini ta'kidlaydi: "Hamza yoshligidayoq tengdoshlari Bo'ronboy, Boqijon, Usmonxon, Umar kalla, Marajab, opasi Achaxon, o'rtoqlari Kupiyaxon, Abdujalil kabilarni hovliga yig'ib, o'zi o'qigan Navoiy, Muqimiy kabi shoirlarning she'rlarini maqomga solib, qo'shiq qilib aytib, o'rtoqlarini o'yinga solib, ularga ashulalar o'rgatgan... Hamzaning jiyani Meliboy Abdullayevning onasi xotiralari asosida ma'lumot berishicha, yosh Hamza o'zi to'qigan kuylarning eng yaxshilarini shu mahalladagi Qosim iyak laqabli va usta Marasub naychi ismli san'atkorlarga chaldirib eshitishni yaxshi ko'rgan. "Masnaviy", Hofiz, Bedil, Yusuf Ahmad, Baqirg'oniy... kabi she'riy risolalarni ota-onalariga o'qib berganini Hamza avtobiografiyasida ta'kidlab o'tadi"¹

1 Л. Қаюмов. Ҳамза (Ижтимоий ва ижодий фаолияти ҳақида илмий-бадний лавҳалар). – Тошкент, 1989.

Madaniyatimiz tarixi bilan rivojlanib kelgan xalq teatri sinkretik aralash mohiyat kasb etib, qiziqchilik va qo'g'irchoq teatrlari hamda turli ommaviy sayl-tomoshalar bag'rida yashadi. XIX asr oxirlarida o'lkada Turkiston teatr truppalari paydo bo'la boshladi, Toshkentda birinchi teatr (1877) tashkil topdi. Yangi teatrga qiziqish uni mahalliy xalq orasida targ'ib etish bilan qo'shib, iqtisodiy, siyosiy, madaniy hayotdagi o'zgarishlar ma'rifatparvarlik g'oyalari bilan maydonga chiqqan jadidlar nuqtayi nazaridagi yozuvchilar tomonidan o'ziga xos drammatik asarlar vujudga kelishiga zamin hozirladi: Mahmudxo'ja Behbudiyning "Padarkush" (1911) pyesasi bu sohadagi birinchi asar hisoblansa, Hamza Hakimzoda Niyoziy qalamiga mansub "Zaharli hayot", "Ilm hidoyati" (1916) pyesalari ilk yozma dramalar na'munalari edi. Bundan tashqari, Nusratilla Qudratillaning "To'y", Badriyning "Juvonmarg", "Ahmoq", Abdulla Qodiriyning "Baxtsiz kuyov" kabi pyesalari o'sha yillarda nashr qilindi. Hoji Muin Shukrilloning "Mazluma xotin", "Eski maktab yoki yangi maktab", "Ko'knori", "Juvonbozlik qurboni", "Isloh va maktab haqida kengash majlisi" (1916) kabi pyesalar ham shular jumlasidandir. Ilmiy adabiyot va tadqiqotlarda ta'kidlanishicha, 1917-yilga qadar 15 dan ko'proq miqdorda pyesalar nashr etildi. O'lkada shakllanayotgan jadid dramalari orasida yuksak saviyali, rang-barang, kuchli xarakterlari bilan jalb qiladigan, san'atimizda chuqur iz qoldiradigan pyesalar juda oz edi. Lekin dramaturgiyadagi bunday na'munalar yangicha san'at turi an'analarining boshlanishi sifatida muhim ahamiyatga molikdir. O'ninchi yillarda jadid dramaturgiyasi bilan bir qatorda, oddiy xalq hayotini, manfaatini qamragan xalqchil ruhdagi dramaturgiya va teatr truppalari ham maydonga keldi. Bu sohada Abdulla Avloniy bilan Hamza Hakimzoda Niyoziy alohida jonbozlik ko'rsatdi. Hamza Hakimzoda Niyoziy "Zaharli hayot", "Ilm hidoyati", "Normuhammad domlaning kufr xatosi", "Loshmon fojialari"ning birinchi qismi kabi pyesalari bilan o'zbek xalqchil dramaturgiyasini boshlab berdi.

Jadid ijodkorlari, jumladan, Hamza Hakimzoda Niyoziy ham o'z asarlari orqali birinchi navbatda xalqqa yaqinlashishni, insonlarning quvonchi-u qayg'usini o'zlari kabi his qilishni va shu orqali qoloqlikning asl sabablarini ommaga ushbu shaklda yetkazishni maqsad qildilar. Xalq og'zaki ijodi na'munalari esa o'zida xalq ruhini

aks ettirgan vosita sifatida ularning asarlariga ochqich vazifasini bajardi. Ayniqsa, dramalar bu yoʻlda ayni muddao boʻldi. XX asr oʻzbek sheʼriyatida folklor anʼanalarining taʼsirini oʻrgangan olim S.Asqarov “Maysaraning ishi” komediyasining syujet qurilishiga xalq ertaklariga xos epik motivlar singdirib yuborilganligi, xalq tiliga xos ibora va birikmalarning faol qoʻllanilishi, personajlar nutqida xalq eposidagi sajʼ usulining ishlatilishi kabilarni tadqiq etib bu drama xalq ijodi anʼanalari ruhida yozilganligini eʼtirof etadi¹. Sh.Xoʻjayeva va G.Moʻminov “Maysaraning ishi” asari uchun oʻzbek xalq ertaklaridan biri “Kambagʻal xotin hiylasi” ertagining variantlariga suyanilganligini taʼkidlashadi va bu ertakni 1935-yilda folklorshunos olim M.Afzalov tarafidan Fargʻona viloyatidan yozib olingan “Kambagʻal xotin hiylasi” ertagi bilan bir xil nom va syujetga ega ekanligini taʼkidlashadi². “Maysaraning ishi” komediyasi syujetining manbaya masalasiga oʻz munosabatini bildirgan adabiyotshunos Hakimjon Homidiy bu dramatik asarning yaratilishiga asos boʻlgan manbani “Ming bir kecha” deya taʼkidlaydi. Adabiyotshunos Q.Joʻrayevning aniqlashicha, XX asrning 20-yillari oʻzbek dramaturgiyasida “mumtoz adabiyot va folklor naʼmunalari ruhidan, ularning materiallaridan foydalangan holda hurriyatparastlik va muhabbat motivlarini ifodalash yetakchilik qilgan”³ va u oʻz fikrlarini “Burungi qozilar yohud Maysaraning ishi” komediyasining syujeti shu mavzuga yaqin yoki yondosh “Tadbirli ayol”, “Kambagʻal xotin hiylasi” kabi ertaklar syujetining aynan takrori emas. Ijodkorning folklorga xos anʼanaviy syujetni qayta ishlashi asosida yaratilgan yangi asar, yangi syujet, deya taʼriflaydi. Hamza Hakimzoda Niyoziy ijodida oʻziga xos dramalar borki ularda ham ziyoli qatlamga mansub insonlar, ham xalq orasidan chiqqan oddiy, sodda, doʻlvori insonlarni ham topish mumkin. Jamiyatning ogʻriqli nuqtalari, xalqning orzu-istaklari, ruhiyati mujassam boʻlgan bu obrazlar orqali ijodkor insonlarni bir-biriga oyna sifatida koʻrsatadi, zero ijodkorning asl maqsadi ham shu edi.

1 Asqarov S. “Майсаранинг иши” комедиясига халқ ижодининг таъсири. // Совет мактаби. – Т., 1966. – 4-сон.

2 Мўминов Ф. Ўзбек совет адабиёти тараққиётида фольклорнинг ўрни. – Т.: Фан, 1985.

3 Жўраев Қ. 20-йиллар ўзбек драматургияси. Фил.фандок.дисс. автореф. – Т., 1995.

Hamza dramalaridagi Maysara (“Burungi qozilar yoxud Maysaraning ishi”), Fotima (“Tuxmatchilar jazosi”) kabi o‘z aqli va tadbirliligi orqali ko‘zga tashlanuvchi obrazlar borki, ular ham xuddi rus nazariyotchisi Mixail Baxtin ta’kidlaganidek, “niqob ostida”gi ramziy obrazlardir. Ijodkor dramalaridagi aksariyat ayyor obraz va aqli obrazlar sifatida ayollar gavalanganini ko‘ramiz, bu nozik xilqat ostida tog‘ni talqon qilguvchi yigitning kuchi bo‘lmasa-da, makri, tadbirliligi bilan bunday yigitlarni o‘z izmida tuta olishini yana bir marta ko‘rsatmoqchi bo‘ladi. Ayyor ayollar obrazi o‘zbek xalq ertaklarida, dostonlarida ham ko‘p uchraydi. Alpomishni tuzoqqa tushirgan Surxayl kampir, Farhodni o‘linga mahkum qilgan kampir, Huroyim va Rustamxonni darbadarlikka mahkum qilgan Maston kampir obrazlarishular jumlasidandir. Akbarali (“Tuxmatchilar jazosi”), Xolmat (“Kim to‘g‘ri”), Mullado‘st (“Burungi qozilar yoxud Maysaraning ishi”) kabi obrazlarda o‘ziga xos sodda xalqonalik va so‘z ustaligi yaqqol ko‘zga tashlanadi. “Hamzaning “Boy ila xizmatchi” dramasidagi Xolmat obrazida mana shunday komik sinkretizm ko‘zga tashlanadi. Muallif Nasriddin afandi tabiatini yuqtirgan bu obraz, garchi komik yo‘sinda bo‘lsa-da, asardagi dramatismning kuchayishiga xizmat qilgan”, – deydi adabiyotshunos olim Uzoq Jo‘raqulov. “Tuxmatchilar jazosi” dramasidagi Akbarali obrazi bir qarashda asarda asosiy qahramon sifatida gavalanmaydi. Ammo asardagi asosiy voqea u tufayli boshlanadi, uning xabari tufayli voqealar o‘zgarib ketadi. Fotima Qosimjonning unga munosabati o‘zgargani o‘ylab siqilib turgan bir vaqtda Akbaralining so‘zlari kalit vazifasini o‘taydi. *“Aya-chi, haligi-chi, men ko‘zani suvga to‘ldirib, endi ko‘taray deb tursam, haligi, chiyning orqasida Imom pochcham bilan u Sulton piyanista bor-ku, undan keyin, “Qosimjonning xotini...”deb gapirisha berishdi, undaykin...”*¹ Akbaralining ushbu so‘zlari orqali Fotimaning ko‘ngliga g‘ulg‘ula tushdi.

Hamzaning “Tuxmatchilar jazosi”, “Kim to‘g‘ri” sahna asarlari bilan dramaturgiyamizda zamonaviy mavzuda komediyalar yaratish an‘anasini boshlab berdi. Komediya din mutaassiblari kulgi bilan fosh qilinish barobarida ularning xatti-harakati, barcha urinishlari, hayotning yangi an‘analari qarshisida ojizligi davr ruhiyati yetar-

1 Ҳамза. Тухматчилар жазоси. – Т., 1978.

licha ochib berilgan. Hamza aynan “Tuxmatchilar jazosi” va “Burungi qozilar yoxud Maysaraning ishi” sahna asarlarida xalqchil folklorga xos usul va ohanglardan unumli foydalanadi, ularni kengaytirdi va ajoyib komediyalar yarata oldi. Qadim xalq ertaklariga xos tadbirli ayollar obrazi aynan ushbu asarlarda gavdalanadi.

“Burungi qozilar yoxud Maysaraning ishi”da muallif ayrim amaldorlarning maishiy buzuqligini, axloqiy razillashganini, xarom-xarish yo’llar, muttahamlik-zo’ravonlik bilan orttirilgan pullar hisobiga, xalq zahmati evaziga istagan nomaqulchilikni qila olishlarini, mehnat ahlining ahvoli, taqdiri ular uchun ahamiyatsiz bir narsa ekanini folklor hajvchiligiga mansub o’tkir kulgi vositasida ifodalaydi. Zotan, yozuvchi muhim zamonaviy ijtimoiy masalani badiiy aks ettirishda xalqimiz madaniyati merosining boy an’anasiga – folklor manbalariga murojaat qiladi. Yomon xislatlarni fosh qilishda muallif mubolag’ali masxaralash – grotesk vositalarini, folklorga mansub hayotni badiiy ifodalash usullarini keng qo’laydi. “Maysaraning ishi”da ikki muhim xususiyat o’zaro qorishadi. Ya’ni bir tomondan o’sha davr ijtimoiy hayotdagi poraxo’rlik, ma’naviy buzuqlik xotinbozlik kabi illatlar Mullaro’zi, qozi, Xidoyatxon obrazlari orqali ochib berilsa, xotin-qizlarning huquqsizligi, qadrsizligi Nodira kabi umumlashma mohiyatga ega bo’lgan obraz orqali yaqqol namoyon bo’ladi. Asardagi bunday o’rinlarda real dunyo shakllari qanday his etib qabul qilinsa, shunday aks etadi. Ikkinchi tomondan esa, qozi va uning toifasidagi shaxslarni fosh etish bilan bog’liq holatlarda muallif hayotiy hodisalarga o’xshamaydigan shartli-allegorik usullarga, detallarga murojaat qiladi. Maysaraning tadbirliligi vositasida jamiyat amaldorlarining ustidan boplab kuladi. Dramadagi ayyor obrazi orqali jamiyatdagi buzg’unchi amaldorlarning kirdikorlarini bir-bir ochadi. Xalq og’zaki ijodiga xos janr latifadagi satirik ruh va mulla Nasriddinning hozirjavoblighi bu asarlar qahramonlari uchun raqibni mahv etish quroli bo’lib xizmat qiladi. Deylik, Hamzaning “Boy ila xizmatchi”sidagi Xolmat, “Burungi qozilar yoxud Maysaraning ishi”dagi Mulla Do’st, Maysara obrazlari mana shunday xususiyatlarni yaqqol namoyon etadi.

Hamza Hakimzoda Niyoziy sahna asarlari xususida so’z ketar ekan, albatta, ularning o’qishliligini ta’minlovchi asosiy vosita bu xalqqa yaqinlashtiruvchi tilidir. Iboralar, maqollar, xalq orasidagi

til birliklaridan unumli foydalana olishi ijodkorning yutug'idir. Ushbu davr adabiyotining o'ziga xos xususiyatlaridan biri ham tilning soddalashuvi, xalq leksikasi bilan badiiy adabiyotning yaqinlashuvidir.

Adabiyotlar

1. Асқаров С. "Майсаранинг иши" комедиясига халқ ижодининг таъсири. // Совет мактаби. – Тошкент, 1966. – 4-сон
2. Мўминов Ғ. Ўзбек совет адабиёти тараққиётида фольклорнинг ўрни. – Тошкент: Фан, 1985.
3. Жўраев Қ. 20-йиллар ўзбек драматургияси. Фил. фан. док... дисс. автореф. – Тошкент, 1995.
4. Қаямов Л. Ҳамза (Ижтимоий ва ижодий фаолияти ҳақида илмий-бадиий лавҳалар). – Тошкент, 1989.